

1. God heeft geen berouw zoals wij dat kunnen hebben

Het staat er heel duidelijk, in Jona 3: 10, we hebben het gelezen: 'En God kreeg berouw...' En dit is niet de enige plaats in de Bijbel. We komen het op allerlei plaatsen tegen. 'En God kreeg berouw...'

Hoe kan dat? Daarnet, bij de verkenning, hebben we aan den lijve ervaren wat berouw voor ons betekent. Als je nadenkt over die vraag: 'Waar heb ik berouw over?', dan komen er pijnlijke herinneringen naar boven. Dingen waar je liever niet aan terugdenkt. Fouten die je hebt gemaakt, misschien wel heel grove fouten. Vergissingen, mislukkingen. 'O, wat zou ik graag willen, dat ik de tijd terug kon draaien! Ik zou het nu zó anders doen!' Zo zeggen we dat dan. Soms wist je op het moment zelf al dat je fout zat. En soms is dat besef pas later tot je doorgedrongen. 'Met de kennis van nu zou ik dat nooit gedaan hebben.'

Maar God? Heeft Hij ook op diezelfde manier berouw? Vindt Hij achteraf dat Hij dingen fout gedaan heeft? U begrijpt wel: dat kan de bedoeling niet zijn van deze teksten. Want de hele Bijbel laat het overal zien: God is volmaakt! 'God is licht,' schrijft Johannes, 'in Hem is in het geheel geen duisternis' (1 Johannes 1: 5).

Het staat zelfs een paar keer letterlijk in de Bijbel, dat God geen berouw kan hebben, en dan wordt bedoeld: déze soort berouw, die wij als mensen kennen, als wij terugkijken en zeggen: 'Dat was fout van mij!' Zúlk berouw kent God niet! We lezen dat bijvoorbeeld in Numeri 23: 19: 'God is geen man, dat Hij liegen zou, of een mensenkind, dat Hij ergens berouw over hebben zou.'

En ook in 1 Samuël 15: 29 wordt het ons op het hart gedrukt: 'God is geen mens, dat Hij ergens berouw over hebben zou.'

2. Hoe wel? Hij verandert van koers als mensen veranderen

Maar wat wordt er dan wel bedoeld? Want het staat er wel, in Jona 3: 'En God kreeg berouw...' De wat modernere vertalingen vermijden trouwens het woord 'berouw', als het om God gaat. Dat viel mij op bij de voorbereidingen. Maar het staat er echt zo, het woord in het Hebreeuwse origineel betekent echt: 'berouw hebben'.

We moeten dus dieper doordringen in de Bijbel. En als je nauwkeurig gaat kijken, wat ontdek je dan? Er wordt geschreven dat God berouw heeft, als blijkt dat mensen van koers veranderen. Dán staat er: 'God kreeg berouw...' en Hij veranderde óók van koers. Dat geldt twee kanten op.

Als mensen eerst een goed spoor volgen en dan de verkeerde kant op gaan, dan krijgt God berouw. Dan stopt Zijn zegen, en dan komt Hij met Zijn oordeel. Bijvoorbeeld in Genesis 6: 6. God heeft de wereld schitterend gemaakt, maar mensen maken er een

puinhoop van. Het is één en al moord en doodslag, zonde en ellende. En dan staat er: 'Toen kreeg de HERE er berouw over dat Hij de mens op de aarde gemaakt had, en het bedroefde Hem in Zijn hart.' En dan volgt de zondvloed, die enorme watervloed die als een oordeel over de wereld gaat. Mensen veranderen van koers, en in reactie daarop verandert God óók van koers. De Bijbel noemt dat: berouw.

Nog een voorbeeld, ook in negatieve richting: als het volk Israël een koning wil, dan wijst God Saul aan. Saul begint uitstekend! Hij is trouw aan God. Maar gaandeweg verandert zijn trouw in ontrouw. Saul komt op het verkeerde pad. En dan zegt God tegen de profeet Samuël in 1 Samuël 15: 11: 'Ik heb er berouw over dat Ik Saul tot koning aangesteld heb.' Saul verandert van koers, God verandert van koers.

Reconstructie van een stuk stadsmuur en een toren van Ninevé.

De andere kant op zijn er veel meer voorbeelden. God ziet het kwaad dat mensen doen, Hij staat op het punt om Zijn oordeel te gaan uitvoeren, maar dan is er iets, waardoor God erop terugkomt. Als het volk Israël in de woestijn een gouden kalf maakt, dan wil God het volk

vernietigen. Maar als Mozes dat merkt, begint hij een hartstochtelijk pleidooi voor het volk. Hij sméékt God om Israël te sparen. Als Mozes niets had gedaan, dan had God Zijn plan uitgevoerd. Maar Mozes gooit álles in de strijd! En door die verandering bij Mozes verandert ook God van koers. We lezen dan in Exodus 32: 14: 'Toen kreeg de HERE berouw over het kwaad dat Hij gesproken had Zijn volk te zullen aandoen.'

Hier bij Jona zien we hetzelfde. God wil Ninevé gaan vernietigen. Maar de bewoners van Ninevé krijgen berouw over hun zonden. En als zij berouw krijgen, dan krijgt God ook berouw. Als zij van koers veranderen, dan verandert God ook van koers.

3. Juist omdat God niet van mening verandert, verandert Hij soms wel van koers

Verandert God daarmee ook van mening? Dat is de vraag in het thema van vandaag. Nee! God verandert niet van mening! Hij blijft altijd Dezelfde, Hij staat waarvoor Hij staat! En juist omdat Hij altijd Dezelfde blijft, juist dáárom verandert Hij soms van koers. Juist omdat Hij altijd Dezelfde blijft, juist daarom krijgt Hij soms berouw! Hoe zit dat? Een voorbeeld: stelt je voor, je bent een gelovige vader of moeder, en je zoon wil gaan trouwen. Hij heeft eigenlijk niets met geloof, en zijn aanstaande vrouw ook niet. Maar hij zegt: 'Pa, ma, je zult het wel leuk vinden, wij willen wel in de kerk gaan trouwen. We weten dat jullie

dat fijn vinden, en we vinden het zelf ook wel romantisch. We geloven niet, maar ach, baat het niet, het schaadt ook niet.'

Hoe zou je dan reageren? Ik denk dat iedereen die God serieus neemt, zou zeggen: 'Joh, trouw dan alsjeblieft niet in de kerk! Met God speel je geen spelletjes! Daar is Hij veel te heilig voor! Het is geen toneelstukje!' Op dat moment ben je vanuit je principes tegen een kerkelijk huwelijk.

Maar stel nou dat je zoon en zijn vriendin zeggen: 'Ja, dat is eigenlijk wel waar.' En stel dat ze dan een Alpha-cursus gaan volgen of een Oriëntatiecursus christelijk geloof. En stel dat ze allebei tot bekering komen.

Radicaal! En dat ze dan zeggen: 'Nou, we weten het nu 100 % zeker: we willen echt in de kerk trouwen, want we kunnen niet zonder God en we willen niet zonder God!' Wat zou je dan zeggen, als gelovige ouder? Dan zou je zeggen: 'Geweldig! Fantastisch!' Je principes blijven hetzelfde. Maar juist omdat je principes hetzelfde blijven, ben je eerst tégen een kerkelijk huwelijk, en later vóór een kerkelijk huwelijk. Jij verandert van koers, omdat het stel van koers verandert.

Zó is het ook bij God! Juist omdat Hij Dezelfde blijft in Zijn trouw, in Zijn rechtvaardigheid, in Zijn liefde, juist daarom verandert Hij soms van koers. Juist daarom zegt de Bijbel: 'God kreeg berouw.'

4. God kiest er dus voor om mensen invloed te geven op Zijn wereldbestuur!

Wat betekent dus het berouw van God? Dat betekent dat God ervoor kiest om te reageren op wat mensen doen! Het is dus niet zo dat God gewoon Zijn plannen uitvoert, los van wat wij als mensen doen. Nee, in Zijn wereldbestuur geeft Hij bewust ruimte aan ons, om invloed uit te oefenen! Dat moet u even op u laten inwerken! De God van hemel en aarde, de Heer van het heelal, bestuurt de wereldgeschiedenis. En bij dat besturen van de wereld geeft Hij heel bewust ruimte aan ons, om Zijn beslissingen te beïnvloeden! Heeft u zich dat óóit weleens gerealiseerd? Als Mozes niet op de knieën was gegaan voor God, dan wás het volk Israël vernietigd! Als Saul trouw gebleven was aan God, dan was God met hém verder gegaan, en met zijn nageslacht, en niet met zijn opvolger David! Als de inwoners van Ninevé niet waren gaan vasten en bidden, dan was Ninevé op dat moment vernietigd!

5. Vooruit weet Hij al, of wij zullen bidden of niet

'Maar,' kun je denken, 'hoe kan dat dan? God weet toch alles al vooruit? Als ik nou bid, bijvoorbeeld om een goede nieuwe leider in Egypte, wat haalt mijn gebed dan uit? God wéét toch al, wie daar de nieuwe leider wordt?' Ja, dat is zo. God weet het al. Maar bij het besturen van de loop der dingen in Egypte weet God óók al van te voren of wij zullen bidden om een goede, nieuwe leider! Of dat wij passief achterover zullen hangen.

Merkt u het? In dat éne kleine zinnetje: 'En God kreeg berouw...', daarin zit een geweldige boodschap! God wilde dat het zó werd opgeschreven en dat het zó in de Bijbel terecht zou komen. Waarom? Omdat Hij ons wil laten weten dat Hij reageert op ons gebed! Hij biedt ons een plaats aan in Zijn wereldbestuur! Wij mogen meesturen! Vindt u dat niet duizelingwekkend? Dát is gebed!

Ik weet niet hoe u het gebed beleeft, maar je kunt zómaar vervallen in een vorm van 'ritueel gebed'. Het is een goede gewoonte. Net als dat je tegen iemand zegt, die geopereerd wordt: 'Ik zal voor je duimen'. Natuurlijk, dat duimen heeft geen enkel effect, maar het is voor de ander een bemoediging om te weten dat jij aan hem denkt. Het is een soort verbondenheid. Maar meer ook niet. Voor dat je het weet, ga je zo óók om met gebed! 'Ik zal voor je bidden.' Maar verwacht je ook dat door jouw gebed God van koers zou kunnen veranderen?! Verwacht jij dat die operatie weleens ánders zou kunnen verlopen als jij wèl bidt, dan wanneer jij níét bidt? Ongemerkt kun je denken: 'Tja, die operatie gaat toch wel door, of ik nu wel of niet bidt.'

In het gebed geeft God ons véél meer macht dan wij denken! En dat zit allemaal opgesloten in dat ene zinnetje: 'En God kreeg berouw...' Hij verandert daadwerkelijk van koers, als wij bidden! Júíst omdat Hij trouw is aan ons! Júíst omdat Hij altijd Dezelfde is, in Zijn liefde, in Zijn zorg voor mensen!

Als je niet bidt, gebeuren bepaalde dingen niet, die wel zouden gebeuren als je wel zou bidden. Dát is wat de Bijbel ons leert, niets minder dan dat! U mag meeregeren met God! Hij geeft u een stem in het wereldbestuur! Woensdag mogen we gaan stemmen, en dat is een onvoorstelbaar groot voorrecht. In de hele Arabische wereld vallen er momenteel duizenden doden, omdat mensen er zó naar verlangen om in vrijheid hun stem te mogen uitbrengen. Dat wij onze stem mogen uitbrengen in de politiek, is een geweldig voorrecht. Maar onze stem bij God telt nog veel zwaarder! Want het is niet de stem van een willekeurige kiezer, nee, het is de stem van een geliefd kind bij de Vader. Natuurlijk, de Vader overziet alles en kan niet al onze verzoeken inwilligen. Maar uw stem, jouw stem, telt zwaar!

6. Jezus verbindt Zijn stem aan de onze

En weet u wat het allermooiste is? Aan uw stem, aan jouw stem, verbindt Jezus Christus Zijn stem. Hij heeft ons een volmacht gegeven. We mogen bidden in Zijn naam (Johannes 16: 23-24). Woensdag kunnen we elkaar ook een volmacht geven. Jezus zegt: 'Hier! Jij krijgt Mijn volmacht, en daarmee mag je naar de Vader. Jij mag bidden in Mijn naam!' Dat is wat we doen als we het zeggen: 'Wij bidden U dit alles in de naam van Jezus.' Zou God Zijn geliefde Zoon afwijzen?! Natuurlijk niet! Juist door de volmacht van Jezus weegt onze stem onvoorstelbaar zwaar voor God. Hij zál luisteren, en als het ook maar enigszins kan, zal Hij doen wat wij vragen! Tenzij Hij een betere weg heeft, een weg alleen Hij weet.

7. Gods berouw: deel van Zijn liefde!

'En God kreeg berouw...' Juist omdat Hij niet van méning verandert, verandert Hij soms bewust van koers. God in Zijn trouw kiest ervoor om te reageren op ons gebed, om ons inspraak te geven in Zijn wereldregering. Daarom, gemeente, is het berouw van God een onderdeel van Zijn liefde. Kijkt u maar mee, in Jona 4: 2: 'Ik wist dat U een genadig en barmhartig God bent, geduldig en rijk aan goedertierenheid, Die berouw heeft over het kwaad.' Gods berouw is een deel van Zijn liefde. Dat woord 'berouw' tekent Zijn intense betrokkenheid bij ons leven, Zijn bewogenheid met ons bestaan. U, jij en ik, wij gaan Hem écht aan het hart! Amen.